

Turvallisuus osana hyvinvointia seminaari

1.3.2023

Hausjärven Haminankylä
Turvallisuutta kyläläisille yhteisvoimin

Esityksen sisältö

- Lähtötilanne
- Projektin tavoitteet
- Tulokset
- Jatkoaskeleet
- Pohdittavaa päättäjille

Turvallisuussuunnitelman lähtötilanne

1. Naapurikylän tragedia
2. Naapuriapu
3. Hämeen kylät ry:n kysely
”Hyvää elämää kylissä nyt ja 10 vuoden päästä”
4. Esitys Hämeen kylät > Suomen
Kylät ry:lle > Pilottikyläksi

Pilotin tavoitteet

- Huolehditaan ikäihmisistä ja apua tarvitsevista
- Kyläturvallisuutta vahvistetaan ja opetellaan varautumista
- Toimivat tietoliikenneverkot vahvistavat monipaikkaista asumista
- Kyläyhteisö toimii yhteisten asioiden hyväksi
- Työn tuloksena syntyy työkaluja turvallisuuden kehittämiseen
 - Skaalattavissa Hausjärven muille halukkaille kylille.
 - Laajemmin Hämeen Kylille sekä kaikille halukkaille Suomen kylille.

Ohjausryhmän organisaatio

Hämeen Kylät

**Suomen Kylät
Finlands Byar**

**Haminankylä
Mommila**

Hämeen kylät ry

Suomen kylät ry

Hausjärven kunta

Vapepa

**Kanta-Hämeen
sosiaali- ja
kriisipäivystys**

**Kanta-Hämeen
hyvinvointialue
ja pelastuslaitos**

Hämeen poliisi

**Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu**

Etenemismalli

- Projektisuunnitelma
- Turvallisuuskysely
- Työryhmien perustaminen
 - Turvallisuus-, hälytys- ja valokuituryhmät
- Tiedotus- ja koulutustilaisuuksia
 - Tunnistettiin riskit ja uhat sekä priorisoitiin ne
 - Suunniteltiin ennaltaehkäisevät toimenpiteet
 - Valokuituverkon rakentamisesta
 - Varautumisesta, varavoiman ja kyläradion sekä 112 sovelluksen käytöstä
- Kodin turvallisuuskansio
 - Tulosteena ja nettiin
- Projektin loppuraportti

Riskit / uhat suuruusjärjestyksessä

Vakavuus x todennäköisyys x havaittavuus = kokonaisvaikutus

Kohde / asia	Kokonais- vaikutus
Tietoliikenneyhteyksien / Internetin kaatuminen	61
Liukkaus	60
Lähiteiden liikenne	54
Sähkökatkot	50
Sairauskohtaukset	45
Tulipalot	44
Kyläteiden turvallisuus	40
Tarttuvat taudit	38
Hukumisvaara	35
Luonnonolot (myrsky, kuivuus, tulva, lumi jne)	30
Lähisuhdeväkivallan uhka	23
Veden saastuminen	22
Eksymisvaara	17
Vesikatkot	15
Petoeläimet	11
Ilkivalta ja rikollisuus	10

4

● Paikalliset

Aamuposti Maanantaina 22.8.2022

Turvallisuuskyselyssä huonot yhteydet nousivat huolilistalle

Haminankylän asukkaat miettivät osuuskunnan perustamista saadakseen valokuituverkon.

Petri Lyy

Huonot nettiyhteydet nousivat huolilistan kärkeen Haminankylän ja Mommilan-Hietoisten asukkailla tehdystä turvallisuuskyselystä Hausjärvellä. Valokuituosuuskunnan perustaminen osin nyt Haminankylän nuorisoseuran puheenjohtajan Markku Juholan vetämän kyläturvallisuusprojektin työstä.

Kuitu 121 -työryhmää vetävä Jorma Iltanen on IT-alan ammattilaisena itsekin kärsinyt huonoista yhteyksistä kotona.

Vapepan Juha Aarnio

Turvallisuuskyselyssä huonot yhteydet nousivat huolilistalle. Tärkeiden kehityskohdeiden listalla tietoliikenneyhteydet ovat alnosa, jolle kyläyhdistys voi tehdä jotakin oma-aloitteisesti.

Pitkät mobiiliyhteydet pitävät Iltanen mukaan huolen siitä, että kylä ei houkuttele yrityksiä. Netin puute voi vaikuttaa myös ihmisten muuttohaleihin, etätöiden tekeminen on ollut hankalaa.

Kunnat ja valtio tukevat valokuitujen rakentamista 70-80 prosentin osuudella. Tämä olisi hyvä tapa ottaa iso hyöty maksetuista veroetuksista, Iltanen sanoo.

4G-yhteys ei Iltanen mukaan riitä yrityksille eikä netin viihteeksi. 5G-yhteys taas ei hänen mielestään ole realistinen vaihtoehto, sillä operaattorit tuskin investoivat siihen haja-asutusalueilla.

Outi Lyytikäinen ja Juha Aarnio kertovat haminankyläläisille Vapepan tarjoamista mahdollisuuksista tehdä kyläturvallisuustyötä.

– Mobiiliyhteys on toki hyvä olla varalla, mutta varsinaiseksi yhteydeksi se ei riitä.

Kyläturvallisuusprojekti käynnistyi 17.2. eli viikko ennen kuin Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Projekti vetävän Juholan mukaan kyse oli sattumasta.

– Se on toki tuonut oman twistinsä, mutta meillä päät

teemana on, että naapurit ei jätetä, Juhola sanoo.

– Huolehditaan ikäihmisistä ja apua tarvitsevista, ja opetellaan varautumista. Projekti ja sen myötä tehty kysely ovat jatkossa viime vuonna valmistuneelle kyläsuunnitelmalle. Juholan mukaan on tarkoitus kehittää työkalu turvallisuuden edistämiseksi. Työkalu on tarkoitus monistaa muiden kylien käyttöön.

– Ryttyä on jo käyttänyt samaa kyselypohjaa, ja Hikiä ja Oitri ovat lähdössä tekemään kyselyä, Juhola mainitsee.

– Jos jotain ikävää tapahtuu, on meidän syytä, miten tilanteesta toimitaan. Vapepan (Vapaaehtoinen pelastuspalvelu) Riihimäen seudun paikallistoimikunnan puheenjohtaja Juha Aarnio näkee, että kylien turvalli

suudessa pääpainon tulee olla ennaltaehkäisyssä.

– Mietitään, mikä voi mennä pieleen ja miten estetään sitä tapahtumasta. Hän suosittelee Vapepan kätysryhmän perustamista Haminankylälle. Se antaisi toiminnalle pysyvyyden ja rungon.

– Kyläturvallisuusryhmän toiminnan aloittamiseen riittää perustason neljän tunnin kurssi, hän mainitsee.

Kuituryhmä >> Valokuituhanke 121

Turvallisuusryhmä

Ryhmän tarve

- ✓ Toimiva ja ajan tasalla oleva turvallisuussuunnitelma on kylän turvallisuuden ja sujuvan arjen perusta

Organisointi

- Kylien yhteinen ja koulutettu kylien vapaaehtoisista toimijoista

Ryhmän tehtävät

- ✓ Naapuritoiminta osana kyläturvallisuutta. Teemana: ” Naapuria ei jätetä”
- ✓ Ryhmä osallistuu kylän turvallisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen yhdessä kyläläisten kanssa / omassa yhdistyksessä
- ✓ Organisoi turvallisuuskoulutusta ja tiedottaa turvallisuustapahtumista
- ✓ Innostaa kyläläisiä turvallisuustyöhön ja välittää tietoa omatoimisesta varautumisesta
- ✓ Toimii viranomaisten ja kunnan kumppanina turvallisuusasioissa

Opit ja aikaansaannokset

Positiivista

- Tuki Kyläturvallisuus 2025 –hankkeelta ja Hämeen Kylät ry:ltä
- Viranomaisten ja kunnan mukaan saaminen
- Yllättävän suuri vastaajamäärä turvallisuuskyselyyn Vastaajista kesäasukkaita 51 %
- **Hyvää eri alojen osaamista ja halukkuutta osallistua työryhmiin**
- Kahden kylän yhdistäminen suunnitteluun ja toteutukseen
- Hausjärven muiden kylien kiinnostuksen herääminen

Kehitettävää

- Naapurikylien välinen viestintä
- Kesäasukkaiden osaamisen hyödyntäminen ja mukaan saaminen
- Tehtävien ja vastuiden jakaminen laajemmalle joukolle

Tuloksena työkaluja laajempaan käyttöön:

- Projektisuunnitelma, Kyläturvallisuuskysely, Riskien ja uhkien priorisointi, Kodin turvallisuuskansio, Loppuraportti
- Kylän turvallisuussuunnitelman mallisuorite Kylämme.fi sähköiselle alustalle

Kylän turvallisuussuunnitelman mallisuorite Kylämme.fi sähköiselle alustalle

<https://www.kylamme.fi/kylat/hausjarvi/haminankyla>

Turvallisuussuunnitelma

Avun saanti

Nykytila

HAMINANKYLÄ JA MOMMILA-HIETOISTEN TURVALLISUUSRYHMÄ
Ryhmän tehtävät:

- Innostaa kyläläisiä turvallisuustyöhön
- Järjestää turvallisuuskoulutusta
- Tiedottaa omista ja muiden tahojen järjestämistä turvallisuustapahtumista
- Välittää tietoa arjen malleista ja omatoimisesta varautumisesta
- Naapuritoiminta viranomaisten apuna osana kyläturvallisuutta sisältäen tuen äkillisissä tilanteissa ja onnettomuuksissa

Ryhmä osallistuu kylän turvallisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen yhdessä kylälaisten kanssa / omassa yhdistyksessä.

VAPEPA HÄLYTYSRYHMÄ

Vapepa perus- ja syventävän kurssin käyneet voidaan tarvittaessa häiriötilanteissa hälyttää "Hausjärven kyläyhdistysten ryhmän" Vapepan tilannejohdon toimesta ja viranomaisten pyynnöstä.

Lisätietoja Vapepa toiminnasta: <https://vapepa.fi/>

Hausjärven kylien oma ryhmä on perustettu OHTO:ssa, mikä löytyy nimellä "Hausjärven kyläyhdistykset".

JOKAISEN KYLÄLÄISEN TEHTÄVÄNÄ ON:

HAMINANKYLÄ JA MOMMILA-HIETOISTEN TURVALLISUUSRYHMÄ

Jatkotoimenpiteitä ja hankittavaa

Jatkotoimenpiteitä Haminankylällä

- Aggregaatin ja kyläradion käytöstä harjoittelua
- Harjoittelua yhdessä kunnan ja viranomaisten kanssa
- Koulutusta ihmisten kohtaamisesta ja digitaidoista
- Kodin turvallisuuskansion jakelu
- Turvallisuussuunnitelman ylläpito

Hankittavaa

- Kannettava hätäradio
- Pattereita ja ladattu virtalähde
- Otsalamppuja

Pohdittavaa päättäjille

- Mikä on paikallisen yhteisön rooli turvallisuustyössä?
 - ✓ Kuka omistaa kokonaisuuden?
 - ✓ Miten toiminnasta saadaan valtavirtaista?
 - ✓ Miten kyliä rohkaistaan toimintaan?
- Onko laajakaistayhteys digiyhteiskunnassa kansalaisoikeus?
 - ✓ Voitaisiinko kaikki kiinteistöt velvoittaa liittymään suunnitelmassa olevaan valokuituverkostoon?
 - ✓ Malli yksityistielaista? Valtioneuvoston asetus talousvesien käsittelystä viemäriverkoston alueen ulkopuolella?
- Koululaiskuljetukset, olisiko palvelu laajennettavissa muihin tarpeisiin?
 - ✓ Liikkuvat palvelut täydentämään ja kehittämään perinteistä keskittyvää palvelutarjontaa.
 - ✓ Kyläpalvelubussi: Toimivia esimerkkejä on mm. Etelä-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla. Miten saadaan valtavirtaiseksi?

Hausjärven kunnan strategiset päämäärät

1. Kasvava ja aktiivinen | ELINVOIMAINEN KUNTA

Hausjärvi on maakunnallisesti vetovoimainen yritys- ja asuinpaikka. Monipuolinen tonttitarjonta ja neljä elinvoimaista taajamaa mahdollistavat luonnonläheisen ja turvallisen asumisen edellytykset. Hyvä saavutettavuus luo erinomaiset edellytykset työllistymiselle ja yrittämiselle.

2. Asiat hoituu ja ketään ei jätetä | TOIMIVAT PALVELUT

Kunnalliset palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hausjärvi on maakunnan turvallisin kunta.

3. Me teemme Hausjärven | KAIKKI MUKAAN!

Hausjärvellä on helppo osallistua ja vaikuttaa. Kuntalaisille ja alueen muille toimijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua hyvinvoinnin, palveluiden ja viihtyvyyden lisäämiseen. Yhdessä luomme viihtyisän, turvallisen ja tapahtumarikkaan asuinympäristön.

**Hausjärven
kunnan visio 2030**
Hämeen ripein
ja elinvoimaisin kunta.

”Hausjärvi on maakunnan turvallisin kunta”

Tuumasta toimeen!

Kiitos

Markku Juhola